

Erasmus+

Håndbok for praksismobilitet

Versjon: april 2016

Erasmus praksismobilitet - forord

Siden 2007 har norske studenter hatt muligheten til å reise på praksisopphold i et europeisk land gjennom Erasmus og Erasmus+. Et praksisopphold gjennom Erasmus+ er utveksling til en bedrift, offentlig/privat kontor eller organisasjon i Europa, i en periode på minimum to og maksimum tolv måneder.

Målet er at studenter i forbindelse med studiene skal kunne tilegne seg praktiske ferdigheter, kompetanse og forståelse av det europeiske arbeidsmarkedet, og dermed stille sterkere på arbeidsmarkedet.

I mange europeiske land er praksis ved en arbeidsplass innarbeidet som en naturlig og selvfølgelig del av utdanningsløpet. I Norge har praksismobilitet fortsatt et uforløst potensial, og mulighetene er mange. I 2014-15 var det fem ganger flere innreisende enn utreisende praksisstudenter, så internasjonal praksis er allerede mer utbredt i norsk næringsliv enn i norsk UH-sektor.

Derfor vil i allerede i forordet minne om muligheten for å søke om Erasmus+ ansattstipend fra egen institusjon for å studere praksisorganisering ved en erfaren utdanningsinstitusjon i utlandet. Dersom man vil opprette nye praksisavtaler, kan man søke om midler til forberedende besøk. Se www.siu.no/erasmuspluss for mer informasjon.

Denne håndboken skal være et hjelpemiddel for alle som arbeider med Erasmus+ praksismobilitet på universiteter eller høyskoler. Håndboken gir både oversikt over hovedregelverket og tips til organisering.

Vi på SIU setter alltid pris på tilbakemeldinger. Er det noe som mangler i denne håndboken? Er noe uforståelig eller uklart? Har din institusjon forslag eller eksempler som bør deles med andre? Send oss gjerne en e-post til erasmus@siu.no og merk emnefeltet med «Håndbok for praksismobilitet».

Innhold

Erasmus praksismobilitet - forord	0
Innhold.....	1
1. Generelle regler	2
2. Organisering av det administrative arbeidet	3
2.2 Konsortsia.....	3
3. Finne praksisplass	4
3.1 Studier med obligatorisk praksis	4
3.2 Studier med frivillige eller ingen praksisordninger	4
4. Faglig kvalitetssikring.....	5
5. Gjennomføring.....	6
5.1 Praksisavtalen	6
5.2 Praksisopphold med studier.....	7
5.3 Praksisopphold etter avsluttet grad.....	7
5.4 Stipendavtale	7
6. Praktiske forberedelser.....	8
6.1 Bolig.....	8
6.2 Arbeidstillatelse.....	8
6.3 Lønn.....	8
6.4 Bankløsninger.....	8
6.5 Forsikring	8
6.6 Folketrygden	8
6.7 Medisiner	9
6.8 Behov for ekstra tilrettelegging	9
7. Etterarbeid og rapportering.....	10
7.1 Arbeidsdokumentasjon.....	10
7.2 Rapportering av praksismobilitet i MT.....	10
7.3 Rapportering av praksisopphold med studier i MT.....	10
7.4 Rapportering i Diploma Supplement og FS.....	10
7.5 Europass Mobility Document	10
7.6 Studentrapporter	10
7.7 Studentambassadør.....	11
8. FAQ	12
8.1 Om praksisplasser	12
8.2 Om institusjonelle tilbakemeldinger.....	12
8.3 Om faglige tilbakemeldinger	13
8.4 Om kjennskap til praksis i Erasmus+	14
8.5 Om stipend	15

1. Generelle regler

Lengde	2 – 12 måneder. Inntil 12 mnd. per studienivå.
Studienivå	Bachelor (også førsteårsstudenter), master og Ph.D. ¹ . Det er også mulig å reise i løpet første året etter avsluttet grad (så lenge praksisoppholdet avtales før graden avsluttes).
Mulige arbeidsplasser	Bedrifter, organisasjoner, institusjoner ambassader og faste delegasjoner i EU-land, Island, Liechtenstein, Makedonia eller Tyrkia. Unntak er EU-institusjoner og nasjonalkontor for Erasmus+.
Stipend	SIU tildeler Erasmus+-praksisstipend til utdanningsinstitusjonene på samme måte som for vanlig studiemobilitet. For 2015/2016 er satsen for praksisutveksling på: <ul style="list-style-type: none"> • €500 pr mnd. til Danmark, Finland, Frankrike, Irland, Liechtenstein, Sverige, Storbritannia og Østerrike. • €450 pr mnd. til Belgia, Bulgaria, Estland, Hellas, Island, Italia, Kroatia, Kypros, Latvia, Litauen, Luxembourg, Makedonia, Nederland, Polen, Portugal, Romania, Slovenia, Slovakia, Spania, Tsjekkia, Tyrkia, Tyskland og Ungarn
Godkjenning og dokumentasjon av oppholdet	<p>Praksisopphold som gjennomføres som en del av en grad:</p> <p>Vitnemålstillegg (Diploma Supplement) og studiepoeng/ECTS Praksisoppholdet skal dokumenteres i vitnemålstillegget (Diploma Supplement) – i tillegg anbefaler SIU at det gis studiepoeng/ECTS. Som et holdepunkt kan man bruke 1,5 ECTS per arbeidsuke (20 jobbuker = 30 ECTS), men det kan være grunn til annen utregning i noen tilfeller.</p> <p>Vitnemålstillegg (Diploma Supplement) Godkjenning ved en beskrivelse i vitnemålstillegget. Det kan være ulike grunner til at dette kan være riktig godkjenningssdokumentasjon, for eksempel</p> <ul style="list-style-type: none"> • praksisoppholdet er en uspesifisert del av en større modul i et master- eller bachelorprogram, og ikke er målbart i forhold til antall ECTS • dersom praksisoppholdet ikke er innlemmet i studieprogrammet, for eksempel i løpet av sommeren eller etter avsluttet grad. • i andre tilfeller der oppholdet ikke er målbart i ECTS. <p>Praksisopphold som gjennomføres etter endt grad: Godkjenning kan enten gis på samme måte som for praksis som skal inngå i graden, eller ved at hjeminstitusjonen bekrefter praksisoppholdet ved å fylle ut og signere praktikantens Europass Mobility Document.</p>
Praksisopphold kombinert med studier	Kombinasjon praksisopphold og Erasmus-studier ved vertsinstitusjon Studentens hjeminstitusjon har inngått en Erasmus-avtale om at studenten skal være Erasmus-student og få studiepoeng (ECTS) ved vertsinstitusjonen, og i tillegg ha et praksisopphold ved en arbeidsplass som vertsinstitusjonen har kontakt med. Oppholdet rapporteres som studieopphold (SMS), og markeres med « <i>Studies combined with traineeship</i> » i Mobility Tool+.

¹ Veiledet forskerutdanning (unntatt kurs som inngår i opplæringsdelen) ved andre institusjoner, forskningsinstitutter o.l. kan defineres som praksismobilitet.

2. Organisering av det administrative arbeidet

Her vil vi se på hvordan utdanningsinstitusjonene kan organisere det administrative arbeidet rundt praksismobilitet, henholdsvis når en utdanningsinstitusjon gjør dette arbeidet alene og når den går inn i et praksiskonsortium med andre institusjoner.

2.1 Utdanningsinstitusjoners organisering

Vi anbefaler at utdanningsinstitusjoner benytter seg av sine *Råd for samarbeid med arbeidsliv* (RSA-utvalg) når de ønsker å utvikle internasjonal praksismobilitet. Noen RSA-utvalg opererer kun på et strategisk, overordnet nivå, mens andre har en mer praktisk tilnærming. I begge fall vil det være hensiktsmessig at utvalgene informeres og involveres i sentrale utfordringer for internasjonal praksismobilitet for studenter til og fra regionen.

Det finnes ulike modeller for hvordan utdanningsinstitusjoner kan organisere sin internasjonale praksismobilitet. Dersom institusjonen selv koordinerer praksismobiliteten, kan det gjøres på ulike måter:

- Programkoordinator, praksiskoordinator eller internasjonalt ansvarlig på et institutt/fakultet
- internasjonalt kontor

Det kan være naturlig å følge samme organisering som ved Erasmus+ studiemobilitet, men dette avhenger selvsagt også av institusjonens ressurser, tradisjoner og strukturer for faglig kvalitetssikring og godkjenning.

2.2 Konsortsia

Et konsortium består av utdanningsinstitusjoner, og partnere som kommuner, offentlige eller private kontorer, næringsråd eller bedrifter. Disse samarbeider om organisering og gjennomføring av Erasmus+ praksisopphold.

Søknadsprosedyren for akkreditering av konsortium er beskrevet på side 41 og 42 i Erasmus+ Programme Guide 2016 (versjon 1, 20/10/2015).

Partene i et konsortium skal selv finne og bidra til optimal organisering ut fra lokale, faglige, administrative og økonomiske behov. Konsortia kan bestå av nasjonale eller regionale partnere basert på **ett** spesielt fagfelt eller av flere utdanningsinstitusjoner.

3. Finne praksisplass

Både studenten selv og institusjonene bidrar til tilfanget av arbeidsgivere. For institusjonene er det viktig å bruke ressurser på relasjonsbygging med næringslivet, alumni-grupper, og bygge videre på eksisterende faglige samarbeid og nettverk med tanke på praksisordninger.

3.1 Studier med obligatorisk praksis

Utdanningsinstitusjoner som har studier med obligatorisk praksis integrert i studieløpet har gjerne egne rutiner og ansatte for praksisutplassering nasjonalt, og erfaringer som er overførbare til internasjonal praksisutplassering.

- **Etablerte nettverk.** Studenten velger blant etablerte praksisplassmottakere i Europa, gjerne basert på institusjoner i hjemmeinstitusjonens nettverk. Det er vanlig at samarbeidende utdanningsinstitusjoner i Europa hjelper hverandre med å skaffe praksisplasser.
Bilaterale avtaler fører til et mindre utvalg av praksisplasser å velge mellom for studentene, men samtidig har den norske utdanningsinstitusjonen da anledning til å velge ut og kvalitetssikre aktuelle arbeidsplasser på forhånd. Norske arbeidsgivere med kontor i Europa kan være et godt utgangspunkt for utdanningsinstitusjoner som ikke har erfaring med Erasmus+ praksis.
- Dersom den norske utdanningsinstitusjonen godtar det, er det selvsagt ingenting i veien for at studenten også finner praksisplass selv (se under).

3.2 Studier med frivillige eller ingen praksisordninger

Det finnes ulike metoder for å skaffe praksisplass til studenter:

- **Bilaterale avtaler** fører til et mindre utvalg av praksisplasser å velge mellom for studentene, men samtidig har den norske utdanningsinstitusjonen da anledning til å velge ut og kvalitetssikre aktuelle arbeidsplasser på forhånd. Norske arbeidsgivere med kontor i Europa kan være et godt utgangspunkt for utdanningsinstitusjoner som ikke har erfaring med Erasmus+ praksis.
- I Europa er **den vanligste metoden** for å skaffe praksisplass at studenten selv **opsøker en potensiell arbeidsgiver** der vedkommende ønsker å jobbe. Det regnes som en viktig del av læreprosessen og som en øvelse til senere jobbsøking.
- Studenten kan svare på **utlyste tilbud**. Slike tilbud kan komme rett fra en arbeidsplass, utdanningsinstitusjon, konsortia eller fra ulike praksisplassformidlere, og kan finnes på
 - **SIU:** studeritlandet.no/praksisplasser
 - **ESN:** erasmusintern.org
 - **AIESEC:** aiesec.no/students/global-citizen
 - **IAESTE:** iaeste/wp/for-studenter/jobb-iutlandet
 - **ELSA:** elsa.no/om-elsa-step
 - **Utenriksdepartementets, ambassaders og delegasjoners nettsider**
 - **Norske bedrifter med kontorer i utlandet**
 - **Samarbeid mellom konsortsier**

4. Faglig kvalitetssikring

Faglig kvalitetssikring av praksisoppholdet er like viktig ved internasjonale som ved nasjonale praksisopphold. Utdanningsinstitusjoner som har erfaring med praksisordninger nasjonalt, vil kunne overføre denne til internasjonale forhold. For å kunne kvalitetssikre praksisoppholdet, er det viktig med god kommunikasjon mellom utdanningsinstitusjonen, praktikanten og arbeidsplassen slik at rammene for praksisoppholdet blir tydelig definert.

Konkret ansvars- og rollefordeling mellom utdanningsinstitusjonen og arbeidsgiver øker kvaliteten på praksisordningen. Veiledning foregår både ved utdanningsinstitusjonene og på arbeidsplassen, men har ulik karakter.

Arbeidsgiver har på sin side ansvar for å tilrettelegge for utførelse av selve arbeidsoppgaven (introduksjon, veiledning, osv.) og bør også ha en rolle i evaluering og tilbakemeldinger til kandidaten.

Det er opp til utdanningsinstitusjonene selv å avgjøre om praksisoppholdet må være relevant i forhold til studentens studier. Det er også anbefalt at utdanningsinstitusjonen har en god dialog med praktikanten og arbeidsgiver i etterkant av oppholdet, slik at erfaringene overføres til institusjonen og kan videreformidles til framtidige praktikanter.

5. Gjennomføring

5.1 Praksisavtalen

Praksisavtalen (*Learning Agreement for Traineeships*) tilsvarer studiemobilitetens studieavtale (*Learning Agreement for studies*), og skal alltid inngås før praksisoppholdet starter. Dersom det i tillegg lages en kontrakt eller arbeidsbeskrivelse med arbeidsplassen, bør det vises til denne i praksisavtalen.

Informasjonen som etterspørres i skjemaet er å regne som et minimum, og man kan be om ytterligere informasjon ved behov. Det er mulig å tilpasse praksisavtalen til eget behov, f.eks. tilpassing av skrifttyper, skriftstørrelse, fargebruk, og størrelse på tekstbokser.

Informasjon om partene

- Innen man fyller ut selve praksisavtalen må man legge inn den etterspurte informasjonen om partene i avtalen: 1) Praktikanten, 2) Hjemmeinstitusjonen, 3) Mottakerorganisasjon

Before the mobility

Table A

- «Detailed programme of the traineeship» skal beskrive praktikantens arbeidsoppgaver og deres tidsomfang. Dette feltet skal også omfatte praktikantens planlagte læringsutbytte og tillærte intellektuelle og praktiske ferdigheter ved slutten av praksisperioden.
- «Monitoring plan» skal beskrive når og hvordan praktikanten følges opp i løpet av praksisperioden av henholdsvis mottakerinstitusjon og hjemmeinstitusjon, og av eventuelt andre.
- «Evaluation plan» skal beskrive de vurderingskriteriene som vil bli brukt til å evaluere praksisoppholdet og praktikantens læringsutbytte.
- Språknivået beskriver praktikantens språknivå eller *praktikantens antatte språknivå ved praksisoppholdets start*.
- I de tilfellene det kan være relevant, bør man vurdere å inkludere noe om språkstøtte/-opplæring fra hjemmeinstitusjonens og/eller mottakerorganisasjonens side.

Table B

- Man bør spesifisere hvilken type godkjenning studenten skal få (ECTS og/eller *Diploma Supplement, Europass Mobility Document*), og hva en evt. karakter skal baseres på.
- Hvis verken studenten, praksisplasstilbyderen eller utdanningsinstitusjonen er i stand til å framskaffe ansvarsforsikring anbefaler vi å ikke støtte studenten med Erasmus+stipend.

Table C

- Table C kan gjerne fylles ut av mottakerorganisasjonen eller av noen med detaljkunnskap om praksisoppholdet
- Alle partene må signere praksisavtalen. Det er ikke nødvendig å sirkulere avtalen med originalsignaturer. Skannede signaturer og/eller digitalsignaturer kan brukes i de tilfellene det er overens med de aktuelle nasjonale lovverk.

During the mobility

Table A2

- Denne delen av praksisavtalen brukes hvis det oppstår endringer i det

planlagte praksisopplegget. Endringene må godkjennes skriftlig av praktikanten, hjeminstitusjonen og mottakerorganisasjonen.

After the mobility

Table D

- Innen fem uker etter at praksisoppholdet er avsluttet, skal mottakerorganisasjonen sende «Traineeship Certificat».
- Evalueringen skal skje i samsvar med de kriteriene som ble satt i «Before the mobility – Table A»

For en mer utfyllende versjon av pkt. 5.1, se «Guidelines on how to use the Learning Agreement for Traineeships».

5.2 Praksisopphold med studier

Praksisopphold i kombinasjon med Erasmus+-studier ved vertsinstusjon krever en studieavtale (*Learning Agreement*) med vertsinstusjonen, og regnes formelt som et Erasmus studieopphold (SMS).

I Mobility Tool+ rapporteres kombinasjonsoppholdet som SMS, og man markerer «*Studies combined with traineeship*»

5.3 Praksisopphold etter avsluttet grad

Praksisopphold etter avsluttet grad har et stort potensiale, da praksisoppholdet ikke kommer i veien for potensiell studieprogresjon. Denne type praksisopphold er foreløpig ikke mye brukt i Norge, men utgjorde i 2014-15 5 % av den totale praksismobiliteten i Erasmus+.

Studenter som ønsker å gjennomføre praksisopphold etter avsluttet grad skal avtale dette med hjeminstitusjonen før graden avsluttes, og praksisoppholdet må gjennomføres innen 12 måneder etter at graden er avsluttet. **Praksisopphold etter endt grad må ikke godkjennes ved å føres på vitnemål eller Diploma Supplement.** Godkjenning av slike praksisopphold kan godkjennes av hjeminstitusjonen gjennom utfylling av **Europass Mobility Document**. SIU anbefaler utdanningsinstitusjonene på det sterkeste å velge denne godkjenningsordningen dersom praksisoppholdet ikke dokumenteres på vitnemål eller i DS, slik at praktikanten er sikret at praksisoppholdet er dokumentert på en gyldig og tilstrekkelig måte.

Praksisavtalen fylles ut på vanlig måte, som beskrevet under pkt. 5.1 *Praksisavtalen*.

Det finnes nok mange måter å registrere og håndtere slike studenter på. En måte å registrere dem på, er å opprette en poststudierett eller annen type ettårig studierett for studenten når studieretten på gradsprogrammet utløper. Deretter registreres det i FS at studenten er på praksisopphold i den aktuelle perioden. SIU anbefaler også at utdanningsinstitusjonene avklarer internt hvem som har oppfølgingsansvar for praktikanter som reiser ut etter endt grad – om det er internasjonalt kontor eller fakultetet/instituttet praktikanten avla graden ved. SIU ønsker at institusjoner med konstruktive løsninger og innspill deler sine erfaringer med resten av sektoren, for eksempel via erasmus@siu.no.

5.4 Stipendavtale

Stipendavtalen for praksisopphold fylles ut på samme måte som ved studiemobilitet. Bruk gjerne malen «*Grant agreement model for Erasmus+ studies and/or traineeships within Programme Countries*» som er tilgjengelig på SIUs nettsider.

6. Praktiske forberedelser

6.1 Bolig

Studenten vil normalt ikke ha tilgang til studentboliger, så det er viktig å avklare om arbeidsplassen kan hjelpe til med å skaffe dette. Hvis ikke, formidles gjerne rom og bolig på sosiale medier, nettsider og/eller gjennom personlige nettverk.

6.2 Arbeidstillatelse

Vanligvis trenger ikke studenten arbeidstillatelse eller å registrere seg i vertslandet, da det er de samme reglene som for studenter på studieopphold som gjelder. Det kan likevel være lurt å sjekke dette opp på forhånd, spesielt dersom studenten lønnes for arbeidet.

6.3 Lønn

Studenten kan få lønn eller annen godtgjørelse fra praksisarbeidsplassen i tillegg til Erasmus+stipendet.

6.4 Bankløsninger

Med et lengre opphold i utlandet kan det være fornuftig å ha en konto i en lokal bank for å dekke lokale utgifter, og motta eventuell lønn fra arbeidsgiver.

En norsk konto bør beholdes slik at støtte fra lånekassen og stipend fra hjeminstitusjonen kan utbetales til denne.

6.5 Forsikring

En student kan tegne forsikring som ved vanlig utvekslingsopphold, men når det gjelder praksisopphold er det likevel viktig å undersøke om man bør ha ansvarsforsikring (for eksempel om man har ansvar for pasienter, eller jobber med dyrt utstyr). Man må undersøke hvorvidt bedriften/arbeidsplassen dekker dette og om den er tilstrekkelig.

SIU anbefaler at enten hjeminstitusjonen eller mottakerorganisasjonen sørger for forsikringsdekning av praktikanten. **Praktikanten må ha minimum ulykkesforsikring og ansvarsforsikring.**

De fleste forsikringsselskap har forsikring for studenter som er på utenlandsopphold, for eksempel enkeltreiseforsikring. Ansvarsforsikring i forbindelse med arbeid er sjeldent en del av disse. Studenten bør likevel lese gjennom forsikringsvilkårene for å være sikker på at ulykker i forbindelse med praksisoppholdet dekkes.

Dersom verken studenten eller praksisplasstilbyderen er i stand til å framskaffe ansvarsforsikring anbefaler SIU å ikke støtte studenten med Erasmus+stipend. Norsk Sykepleierforening (NSF) tilbyr ansvarsforsikringer for sine studentmedlemmer.

6.6 Folketrygden

Før studenten reiser er det viktig at han/hun undersøker hvilke rettigheter studenten har i forhold til folketrygden. Har studenten støtte fra Lånekassen er han/hun automatisk medlem i folketrygden.

Les mer om hva som skjer med ditt medlemskap i folketrygden når man er i utlandet på NAV sine nettsider.

6.7 Medisiner

Har studenten en kronisk sykdom og behov for medisiner mens han/hun er i utlandet, må studenten sørge for å få med seg nok medisiner. I tillegg trenger studenten en erklæring (på engelsk) fra legen sin, som bekrefter behovet for medisinen.

6.8 Behov for ekstra tilrettelegging

Studenter med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer har ofte en vanskeligere inngang på arbeidsmarkedet enn andre studenter, og mange har ikke kapasitet til å arbeide ved siden av studiene. Å kunne sette et internasjonalt praksisopphold på sin CV kan derfor være av ekstra stor betydning. Studenter med tilretteleggingsbehov kan få ekstra støtte for at praksisoppholdet skal bli mulig. Eksempel på dette kan være lønn til assistent, støtte til tilpasning av arbeidssted eller kjøp av nødvendig utstyr. Kontakt gjerne SIU tidlig i prosessen for råd og veiledning.

7. Etterarbeid og rapportering

7.1 Arbeidsdokumentasjon

Tredje del av *Learning Agreement for Traineeships, Traineeship Certificate* skal normalt sendes fra mottakerorganisasjonen til praktikanten innen fem uker etter at praksisoppholdet er avsluttet. Her skal mottakerorganisasjonen bekrefte oppholdet, beskrive arbeidet studenten har gjort og vurdere om målene som ble satt i læringsavtalen er oppnådd.

SIU anbefaler også at studenten får *Europass Mobility*-dokumenter fra arbeidsplassen. *Europass Mobility* er spesielt relevant for praksisopphold fordi man her kan beskrive læringsutbytte, dvs. ferdigheter og kunnskaper kandidaten er i stand til å utføre. Mer informasjon om Europass Mobilitet finnes på SIUs nettsider, <http://europass.no/mobilitet>.

7.2 Rapportering av praksismobilitet i MT

Praksismobilitet rapporteres på vanlig måte i Mobility Tool+, men *Activity Type* må naturligvis markeres som praksismobilitet - SMP.

Obs! Hvis mottakerorganisasjonen er en utdanningsinstitusjon, skal man ikke bruke institusjonskoden (f.eks. N OSLO01), men skrive institusjonens navn på vanlig måte (f.eks. Universitetet i Oslo).

7.3 Rapportering av praksisopphold med studier i MT

Praksisopphold i kombinasjon med Erasmus+-studier ved vertsinstitusjon krever en studieavtale (*Learning Agreement*) med vertsinstitusjonen, og regnes formelt som et Erasmus studieopphold (SMS).

I Mobility Tool+ rapporteres kombinasjonsoppholdet som SMS, og man markerer «*Studies combined with traineeship*»

7.4 Rapportering i Diploma Supplement og FS

Praksisopphold som inngår som en del av graden skal skrives inn i Diploma Supplement (DS). Oppholdet registreres i FS som en individuell merknad i utdanningsplansbildet – arkfane Vitnemål/DS - punkt 6.1. For eksempel «(NN) has accomplished research work and training at XXX as a part of his XXX programme».

7.5 Europass Mobility Document

Det anbefales at alle praksisstudenter – og **særlig studenter som gjennomfører praksisopphold etter endt grad** hvor oppholdet ikke registreres på DS – får utstedt et Europass Mobility Document, som dokumenterer praksisoppholdet vedkommende har gjennomført. Det er hjeminstitusjonen som registrerer og utsteder dokumentet til studenten.

- Informasjon om Europass Mobility Document: <http://siu.no/Europass/Europass-Mobilitet>
- Hvordan registrere og utstede Europass: [http://siu.no/Europass/Europass-Mobilitet/\(view\)/3283](http://siu.no/Europass/Europass-Mobilitet/(view)/3283)

7.6 Studentrapporter

De fleste undervisningsinstitusjoner avtaler at studenten leverer en *faglig rapport* ved hjemkomst. Denne rapporten brukes i evalueringen av studenten.

Studenten får også tilsendt en *evalueringsrapport* automatisk fra Mobility Tool+ etter praksisoppholdet, slik som er tilfelle for studenter som reiser på studieopphold.

7.7 Studentambassadør

Studenter som har vært på praksisopphold er gjerne spesielt bevisst på å få seg relevant arbeidserfaring. Samtidig er det generelt lite kjennskap blant studenter om Erasmus+ praksismobilitet. Derfor kan det være aktuelt å finne ut om studenter kan tenke seg å være «ambassadører» og være med på å dele sine erfaringer om internasjonal arbeidspraksis med resten av studentmiljøet.

8. FAQ

SIU får jevnlig tilbakemelding fra norske utdanningsinstitusjoner om forhold som angår utsending av studenter på Erasmus+ praksisopphold. Under kommer vi med løsningsforslag på noen av disse. SIU tar gjerne imot flere tilbakemeldinger og løsningsforslag fra dere.

Utfordring	Løsning
<h3>8.1 Om praksisplasser</h3>	
<ul style="list-style-type: none"> • Vår samarbeidsinstitusjon i Europa krever at vi finner praksisplasser for deres studenter, hvis de skal finne praksisplasser for våre studenter. Hvordan kan det gjøres? 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvis det finnes (potensielle) praksisplasstilbydere i nærområdet/regionen/sektoren, ta direkte kontakt med dem for eventuelt samarbeid. • I 2014-15 var det fem ganger flere innreisende enn utreisende praksisstudenter, så internasjonal praksis er mer utbredt i norsk næringsliv enn i norsk UH-sektor, og potensialet for praksissamarbeid med arbeidslivet er absolutt tilstede.
<ul style="list-style-type: none"> • Vi har ingen samarbeidspartnere i Europa som kan ta imot praktikanter 	<ul style="list-style-type: none"> • Praksis i utdanningen er etablert i Europa, og utdanningsinstitusjoner har gjerne lokal/nasjonal kunnskap og nettverk man kan benytte seg av. • I Europa er den vanligste metoden for å skaffe praksisplass at studenten selv oppsøker en potensiell arbeidsgiver der vedkommende ønsker å jobbe. Se pkt. 3.2. • Studenten kan svare på utlyste praksisplasser. Se pkt. 3.2.
<h3>8.2 Om institusjonelle tilbakemeldinger</h3>	
<ul style="list-style-type: none"> • Praksismobilitet er ikke prioritert på ledelsesnivå, hverken av institusjonsledelse og faglig ledelse, noe som gjør arbeidet vanskelig. Hva kan vi gjøre og hvilke argumenter kan vi bygge videre på? 	<ul style="list-style-type: none"> • Økt deltakelse i Erasmus+ er prioritert på nasjonalt nivå. • Erasmus Impact Study (Europakommisjonen) og Hidden Competences (CIMO) er rapporter som påpeker (mer-)verdien av internasjonal erfaring.
<ul style="list-style-type: none"> • Vi er usikker på om praksisoppholdene holder høy nok standard. Hva kan vi gjøre? 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>European Quality Charter on Internships and Apprenticeships</i> kan være et utgangspunkt. Dokumenter er tilgjengelig på http://qualityinternships.eu/

<ul style="list-style-type: none"> • Vi møter ulike oppfatninger og forventninger av hva praksis er og bør være. 	<ul style="list-style-type: none"> • Et praksisopphold er et arbeidsopphold i en bedrift eller en annen relevant arbeidsplass (Erasmus+ Programme Guide, Version 3, side 35). • Et praksisopphold bør gi merverdi for studenten, for eksempel i form av å erfare hvordan teoretisk kunnskap fungerer i arbeidslivet, og/eller nødvendig arbeidserfaring for å komme inn på arbeidsmarkedet.
<h3>8.3 Om faglige tilbakemeldinger</h3>	
<ul style="list-style-type: none"> • Fag- og studieplaner gir ikke plass til studiepoenggivende praksisopphold. Hva kan vi gjøre? 	<ul style="list-style-type: none"> • Erasmus+ praksisoppholdet kan gjennomføres etter endt grad, se pkt. 5.3. • Det er ingenting i veien for at Erasmus+ praksisopphold kan gjøres om sommeren når det er undervisningsfri. • Gjennom Nordplus-programmet kan man ha praksisopphold med en varighet fra kun 5 dager.
<ul style="list-style-type: none"> • Vi mangler erfaring med faglig tilrettelegging og godkjenning av praksisopphold. Hva kan vi gjøre? 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontakt andre institusjoner med samme fagfelt, både nasjonalt og internasjonalt. • Bedrifter som tilbyr praksisplasser kan ha kjennskap til godkjenningsprosessen ved andre institusjoner. • Kan SIU hjelpe?
<ul style="list-style-type: none"> • Tvil om hvorvidt faglig utbytte fra praksisopphold kan likestilles med faglig utbytte fra teoretiske studier. Hvilke argumenter kan vi bygge videre på? 	<ul style="list-style-type: none"> • Praksisopphold er en viktig del av høyere utdanning i store deler av den vestlige verden. • I løpet av et praksisopphold får studenten erfart hvordan den teoretiske kunnskapen fungerer i arbeidslivet og det felles europeiske arbeidsmarkedet vi er en del av. • Erasmus Impact Study (Europakommisjonen) og Hidden Competences (CIMO) er rapporter som påpeker (mer-)verdien av internasjonal erfaring.

<ul style="list-style-type: none"> • Hvorfor er internasjonal praksis relevant for norske studenter? 	<ul style="list-style-type: none"> • I løpet av et praksisopphold får studenten erfart hvordan den teoretiske kunnskapen fungerer i arbeidslivet og det felles europeiske arbeidsmarkedet vi er en del av. • Erasmus Impact Study (Europakommisjonen) og Hidden Competences (CIMO) er rapporter som påpeker (mer-)verdien av internasjonal erfaring.
<h4>8.4 Om kjennskap til praksis i Erasmus+</h4>	
<ul style="list-style-type: none"> • Studentene kjenner ikke til praksisopphold 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha oppdaterte og lett tilgjengelige nettsider med tilpasset informasjon. Bruk gjerne tekst fra f.eks studerutlandet.no/erasmuspraksis som inspirasjon. • Ha brosjyremateriell tilgjengelig for studenter (og andre) på institutt, i kantiner og på karrieresenter. • Studentmediene er gjerne spesielt opptatt av studenters muligheter, inkludert praksis. Tips dem. • Vær tilstede på fakulteter og institutters karrieredager. • Bruk tidligere praksisstudenter som studentambassadører, se pkt. 7.5. • Hvis relevante studentorganisasjoner, som ESN, IAESTE, AIESEC, ELSA og FN-studentene er representert hos dere, kontakt dem med informasjon!
<ul style="list-style-type: none"> • Vi mangler relevant informasjonsmateriell 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha oppdaterte og lett tilgjengelige nettsider med tilpasset informasjon. Bruk gjerne tekst fra f.eks. studerutlandet.no som inspirasjon. • Husk at SIU har informasjonsmateriell dere kan bruke. Kontakt oss gjerne!
<ul style="list-style-type: none"> • Ansatte på institusjonene har lite kjennskap til (internasjonal) praksis 	<ul style="list-style-type: none"> • Sørg for at studieadministrasjon, rådgivere og karriererådgivere er oppdatert på praksismuligheter. • Hvis det finnes spesielt engasjerte faglige ansatte, kontakt dem! • Vær tilstede på fakulteter og institutters karrieredager.

	<ul style="list-style-type: none">• Ha oppdaterte og lett tilgjengelige nettsider med tilpasset informasjon. Bruk gjerne tekst fra f.eks. studeritlandet.no/erasmuspraksis som inspirasjon.
8.5 Om stipend	
<ul style="list-style-type: none">• Studenten har allerede brukt sine 12 mnd. med Erasmus+stipend pr studienivå	<ul style="list-style-type: none">• Stipend fra EØS- eller Nordplus-programmet er gode alternativ der hvor det er mulig.

+47 55 30 38 00
post@siu.no